

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2015/914

2015 m. birželio 8 d.

dėl Perkėlimo į ES programos

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnio ketvirtą sakinį,

kadangi:

- (1) 2015 m. balandžio 23 d. vykusiame neeiliniame susitikime Europos Vadovų Taryba priminė apie rimtą padėtį Viduržemio jūros regione ir pabrėžė savo ryžtą siekti, kad Sąjunga sutelktų visas turimas priemones, kuriomis užkirstų kelią tolesnėms žūtims jūroje ir pašalintų pamatines ekstremaliosios humanitarinės situacijos priežastis. Europos Vadovų Taryba taip pat išipareigojo parengti pirmą savanorišką bandomąjį perkėlimo į ES projektą, pagal kurį būtų pasiūlyta vietų apsaugos kriterijus atitinkantiems asmenims ⁽¹⁾;
- (2) 2015 m. balandžio 29 d. rezoliucijoje Europos Parlamentas paragino valstybes nares labiau prisidėti prie esamų perkėlimo į ES programų ir pabrėžė reikmę užtikrinti saugią bei teisėtą prieigą prie ES prieglobsčio sistemos ⁽²⁾;
- (3) šiuo metu valstybių narių išipareigojimui priimti perkeliamus asmenis gerokai skiriasi. Perkėlimo į ES programas turi tik penkiolika valstybių narių ir trys asocijuotosios valstybės (dar viena valstybė narė yra paskelbusi apie perkėlimo programos pradžia), *ad hoc* pagrindu perkėlimą vykdo trys valstybės narės ir viena asocijuotoji valstybė, likusios šalys perkėlimo į ES veikloje nedalyvauja;
- (4) 2014 m. prieglobsčio prašytojų skaičius Sąjungoje buvo didesnis nei bet kada iki šiol – 626 000, o į ES buvo perkelta 6 380 trečiųjų šalių piliečių, kuriems reikia tarptautinės apsaugos ⁽³⁾. Pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo 2013 m. pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir šalies viduje perkeltų asmenų skaičius pasaulyje viršijo 50 mln. ⁽⁴⁾;
- (5) 2014 m. spalio 10 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos išvadose pripažinta, kad „[...] atsižvelgiant į valstybių narių, kurios kenčia dėl migrantų srauto, dedamas pastangas, visos valstybės narės sąžiningai ir subalansuotai turėtų prisidėti prie šio tikslo“ ⁽⁵⁾;
- (6) 2015 m. gegužės 13 d. Komisija pristatė išsamią Europos migracijos darbotvarkę ⁽⁶⁾, kurioje, *inter alia*, nustatytos nedelsiant taikytinos priemonės, priimtos reaguojant į žmonių tragediją visame Viduržemio jūros regione;
- (7) kad perkeltieji asmenys, kuriems reikia apsaugos, nebūtų verčiami naudotis nusikalstamais neteisėtais žmones gabenančių asmenų ir prekyautojų žmonėmis tinklais, Darbotvarkėje Europos Sąjunga raginama dėti daugiau pastangų perkėlimo į ES srityje. Todėl Komisija teikia šią rekomendaciją ir siūlo ES masto perkėlimo į ES programą, pagal kurią, vadovaujantis paskirstymo schema, bus suteikta 20 000 vietų;
- (8) jei asocijuotosios valstybės nuspręs dalyvauti šioje programoje, paskirstymo schema ir skaičius kiekvienai valstybei narėi ir dalyvaujančiai asocijuotajai valstybei bus atitinkamai pakeisti;

⁽¹⁾ 2015 m. balandžio 23 d. Europos Vadovų Tarybos pareiškimo EUCO 18/15 3 dalies q punktas.

⁽²⁾ 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento rezoliucijos 2015/2660(RSP) 8 ir 10 punktai.

⁽³⁾ Šaltinis: Eurostatas.

⁽⁴⁾ Šaltinis: *Global Trend 2013 Report*, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuras.

⁽⁵⁾ Tarybos išvados „Veiksmai siekiant geriau valdyti migrantų srautus“, Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdis, 2014 m. spalio 10 d.

⁽⁶⁾ 2015 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos migracijos darbotvarkė“, COM(2015) 240 *final*.

- (9) vadovaujantis diskusijomis 2014 m. lapkričio 25 d. vykusiame specialiaame Perkėlimo į ES ir ES forume, paskirstymo schema turėtų būti grindžiama: a) gyventojų skaičiumi (koeficientas – 40 %), b) visu BVP (40 %), c) vidutiniu savo iniciatyva pateiktų prašymų suteikti prieglobstį skaičiumi ir perkeltų pabėgėlių skaičiumi 1 milijonui gyventojų 2010–2014 m. laikotarpiu (10 %) ir d) nedarbo lygiu (10 %);
- (10) per dvejus šios programos įgyvendinimo metus ES valstybės narės turėtų priimti iš viso 20 000 asmenų. Atsakomybė už šių asmenų priėmimą tenka tik dalyvaujančioms šalims, kaip nustatyta atitinkamose Sąjungos ir tarptautinėse taisyklėse. Tai atitinka Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (toliau – UNHCR) raginimą Europos šalims priimti didesnius išsipareigojimus priglauti pabėgėlius pagal tvarias perkėlimo į ES programas, įgyvendinant Tarptautinės migracijos organizacijos bei penkių nevyriausybių organizacijų vadovaujamą kampaniją;
- (11) nustatant prioritetinius regionus reikėtų atsižvelgti į kaimyninių šalių padėtį ir dabartinius migracijos srautus, visų pirma sąsajas su Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Somalio pusiasalio regioninės plėtros ir apsaugos programomis;
- (12) įgyvendinant perkėlimo į ES programą reikėtų remtis UNHCR ir kitų svarbių institucijų, įskaitant Europos prieglobsčio paramos biurą, patirtimi ir kompetencija;
- (13) reikėtų imtis priemonių, kad būtų išvengta vėlesnio perkeltųjų asmenų judėjimo iš priimančiosios šalies į kitas valstybes nares ir dalyvaujančias asocijuotąsias valstybes;
- (14) Komisija ketina prie programos įgyvendinimo prisidėti 2015 m. ir 2016 m. skirdama dar 50 mln. EUR pagal Sąjungos pabėgėlių perkėlimo programą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 516/2014⁽¹⁾ 17 straipsnyje. Kad finansinės paskatos būtų naudojamos kuo optimaliau, Komisija deleguotuoju aktu pritaikys pagal programą numatytas vienkartinės išmokas ir perkėlimo prioritetus, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 516/2014 17 straipsnio 4 ir 10 dalyse. Jei asocijuotosios valstybės nuspręstų dalyvauti perkėlimo į ES programoje, jos negalėtų gauti vienkartinę išmoką pagal Reglamentą (ES) Nr. 516/2014 kaip kompensacijos už prisiimtus išsipareigojimus,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

PERKĖLIMO Į ES PROGRAMA

1. Komisija rekomenduoja valstybėms narėms priimti 20 000 asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, remiantis šioje rekomendacijoje nustatytomis sąlygomis ir paskirstymo schema.

PERKĖLIMO APIBRĖŽTIS IR PROGRAMOS TAIKYMO SRITIS

2. Perkėlimas į ES – pavienių perkeltųjų asmenų, kuriems akivaizdžiai reikia tarptautinės apsaugos, perkėlimas Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro prašymu iš trečiosios šalies į valstybę narę, susitarus su ja ir siekiant apsaugoti nuo grąžinimo bei pripažinti ir suteikti teisę likti ir visas kitas teises, panašias į tas, kurios suteikiamos asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga.
3. Perkėlimo į ES programa turėtų apimti visas valstybes nares.

PERKĖLIMO Į ES PROGRAMOS TURINYS

4. Programą turėtų sudaryti vienkartinis Europos išsipareigojimas skirti 20 000 perkėlimo vietų. Programos trukmė – dveji metai nuo šios rekomendacijos priėmimo dienos.
5. Visos išsipareigosios perkėlimo į ES vietos turi būti paskirstytos valstybėms narėms pagal Priede pateikiamą paskirstymo schemą. Jei asocijuotosios valstybės nuspręstų dalyvauti programoje, paskirstymo schema būtų atitinkamai pakeista.

⁽¹⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas ir iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2008/381/EB ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai Nr. 573/2007/EB ir Nr. 575/2007/EB bei Tarybos sprendimas 2007/435/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 168).

6. Prioritetiniai perkėlimo į ES regionai turėtų apimti Šiaurės Afriką, Artimuosius Rytus ir Somalio pusiasalį, daugiausia dėmesio skiriant šalims, kuriose įgyvendinamos regioninės plėtros ir apsaugos programos.
7. Valstybės narės ir dalyvaujančios asocijuotosios valstybės turėtų likti atsakingos už sprendimus dėl pavienių migrantų priėmimo, atlikus adekvacių sveikatos ir saugumo patikrinimus, o Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras turėtų atsakyti už kandidatų persikelti vertinimą prioritetiniuose regionuose ir pasiūlymų dėl perkėlimo teikimą valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms.
8. Kai perkeltasis asmuo įleidžiamas į valstybės narės ar asocijuotosios valstybės teritoriją, ta šalis turėtų sparčiai ir vadovaudamasi taikomais teisės aktais, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 603/2013 ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES ⁽²⁾, Tarybos direktyva 2005/85/EB ⁽³⁾, Tarybos direktyva 2003/9/EB ⁽⁴⁾, o nuo 2015 m. liepos 20 d. – Europos Parlamento ir Tarybos direktyvomis 2013/32/ES ⁽⁵⁾ ir 2013/33/ES ⁽⁶⁾, atlikti oficialią tarptautinės apsaugos procedūrą, įskaitant pirštų atspaudų paėmimą.
9. Po šio proceso, jei valstybėje narėje perkeltajam asmeniui suteikiama tarptautinė ar nacionalinė apsauga, tam asmeniui priimančiojoje valstybėje narėje suteikiamos teisės, kurios pagal Direktyvą 2011/95/ES suteikiamos tarptautinės apsaugos gavėjams, arba panašios nacionaline teise užtikrinamos teisės. Tokiomis aplinkybėmis laisvam judėjimui Sąjungoje turėtų būti taikomos tokios pačios sąlygos ir apribojimai, kokie taikomi kitiems trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybės narėse. Asocijuotosios valstybės atveju turėtų būti taikomi atitinkami nacionaliniai teisės aktai.
10. Prieš įleidžiant į valstybės narės ar dalyvaujančios asocijuotosios valstybės teritoriją kandidatai persikelti turėtų būti informuojami apie jų teises ir prievoles pagal Perkėlimo į ES programą ir atitinkamus Sąjungos ir nacionalinius prieglobsčio teisės aktus, visų pirma apie tolesnio judėjimo Sąjungoje ir (arba) dalyvaujančiose asocijuotosiose valstybėse padarinius ir apie tai, kad jiems suteiktos teisės, susijusios su tarptautinės ar nacionalinės apsaugos statusu, galioja tik priimančiojoje šalyje.
11. Perkeltieji asmenys, be leidimo atvykstantys į kitos nei priimančioji šalis valstybės narės ar asocijuotosios valstybės teritoriją, kol dar laukia oficialios tarptautinės apsaugos procedūros pabaigos arba jau gavę tarptautinę apsaugą, turėtų būti gražinami į priimančiąją šalį pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 604/2013 ⁽⁷⁾ ir Direktyvoje 2008/115/EB ⁽⁸⁾ nustatytas taisykles.
12. Reikėtų užtikrinti, kad įgyvendinant Programą praktiškai dalyvautų Europos prieglobsčio paramos biuras, visų pirma teikiantis specialią paramą valstybėms narėms ir dalyvaujančioms asocijuotosioms valstybėms, ypač toms, kurios neturi migrantų perkėlimo patirties. Europos prieglobsčio paramos biuras turėtų stebėti, kaip įgyvendinama Programa, ir reguliariai teikti jos įgyvendinimo ataskaitas.

⁽¹⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (OL L 180, 2013 6 29, p. 1).

⁽²⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011 12 20, p. 9).

⁽³⁾ 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyva 2005/85/EB, nustatanti būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybės narėse (OL L 326, 2005 12 13, p. 13).

⁽⁴⁾ 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyva 2003/9/EB, nustatanti minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo (OL L 31, 2003 2 6, p. 18).

⁽⁵⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013 6 29, p. 60).

⁽⁶⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013 6 29, p. 96).

⁽⁷⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013 6 29, p. 31).

⁽⁸⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių gražinimo standartų ir tvarkos valstybės narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98) 6 straipsnio 2 dalis.

13. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė į finansinius asignavimus, proporcingus į jų teritoriją perkeltų asmenų skaičiui, pagal Reglamento (ES) Nr. 516/2014 17 straipsnyje nustatytas vienkartinės sumas, pakoreguotas Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. xxx/2015 ⁽¹⁾.

ADRESATAI

14. Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2015 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu
Dimitris AVRAMOPOULOS
Komisijos narys

⁽¹⁾ Kol kas nepateiktas.

PRIEDAS

Valstybės narės	Proc. dalis	Paskirstymas
Austrija	2,22	444
Belgija	2,45	490
Bulgarija	1,08	216
Kroatija	1,58	315
Kipras	0,34	69
Čekijos Respublika	2,63	525
Danija	1,73	345
Estija	1,63	326
Suomija	1,46	293
Prancūzija	11,87	2 375
Vokietija	15,43	3 086
Graikija	1,61	323
Vengrija	1,53	307
Airija	1,36	272
Italija	9,94	1 989
Latvija	1,10	220
Lietuva	1,03	207
Liuksemburgas	0,74	147
Malta	0,60	121
Nyderlandai	3,66	732
Lenkija	4,81	962
Portugalija	3,52	704
Rumunija	3,29	657
Slovakija	1,60	319
Slovėnija	1,03	207
Ispanija	7,75	1 549
Švedija	2,46	491
Jungtinė Karalystė	11,54	2 309

Paskirstymo schema grindžiama šiais kriterijais ⁽¹⁾ ⁽²⁾:

- a) gyventojų skaičiumi (2014 m. duomenimis, koeficientas – 40 %). Šis kriterijus atspindi valstybės narės pajėgumą priimti tam tikrą pabėgėlių skaičių;
- b) visu BVP (2013 m. duomenimis, koeficientas – 40 %). Šis kriterijus atspindi šalies turtą absoliučiaja verte, taigi rodo ekonomikos pajėgumą priimti ir integruoti pabėgėlius;
- c) vidutiniu savo iniciatyva pateiktų prašymų suteikti prieglobstį skaičiumi ir perkeltų pabėgėlių skaičiumi 1 milijonui gyventojų 2010–2014 m. laikotarpiu (koeficientas – 10 %). Šis kriterijus atspindi valstybių narių pastangas netolimoje praeityje;
- d) nedarbo lygiu (2014 m. duomenimis, koeficientas – 10 %). Šis kriterijus atspindinti pajėgumą integruoti pabėgėlius.

⁽¹⁾ Skaičiavimai grindžiami Eurostato pateikta statistine informacija (2015 m. balandžio 8 d. duomenimis).

⁽²⁾ Lentelėje nurodytos procentinės dalys apskaičiuotos vienos šimtątatūkstantosios tikslumu ir suapvalintos šimtųjų tikslumu; asmenys paskirstyti remiantis sveikais skaičiais vienos šimtątatūkstantosios tikslumu.